

ДОМАШНАТА МОРАВА Е НЕ САМО ОТ ТРЕВА

ЕДНА ОТ ВОДЕЩИТЕ ТЕНДЕНЦИИ В ГРАДИНСКИЯ ДИЗАЙН ЗА 2024 ГОДИНА Е ПО-ЛЕСНАТА И ПРАКТИЧНА ПОДДРЪЖКА НА ВЪНШНОТО ПРОСТРАНСТВО, В ТОВА ЧИСЛО И НАПРАВАТА НА АЛТЕРНАТИВНИ ТРЕВНИ ПЛОЩИ. ВМЕСТО ОБИЧАЙНИТЕ ЧИСТИ ПОЛЯНИ, НАПРАВЕНИ ОТ ТРЕВНИ (ЖИТНИ) ТРЕВИ, ВЕЧЕ СЕ ПРЕДПОЧИТАТ ТЕЗИ ОТ ТРОСКОТ ИЛИ ДЕТЕЛИНА. КАКТО И ЦВЕТНИТЕ, СЪЧЕТАВАЩИ ТРЕВНИ ВИДОВЕ С МНОГОГОДИШНИ ЦВЕТА.

ландш. арх. ВЕРГИНИЯ КОСТОВА

Люцерна и бяла детелина привличат пчели и... късмет

Друг вид алтернативни поляни, които изискват по-малко поддръжка, са поляните от бяла и червена детелина. Тези растения са от групата на бобовите растения които възстановяват азота в почвата.

Бялата детелина образува мек и атрактивен килим с плътна листна маса. Тя обича слънцето, понася частично засушаване и не е особено взискателна към плодородността на почвата (като корените ѝ достигат до 40-50см). След коситба пораства бързо и енергично. Поради факта, че е ниско бобово растение, тя няма нужда от торене: корените ѝ растат в симбиоза с бактерии, които ѝ доставят необходимия азот. Допълнително предимство на моравата от бяла детелина е възможността да си намерите в нея четирилистна детелина.

Ако сме решили да си направим поляна от бяла детелина, трябва да имаме предвид, че цветовете ѝ привличат медоносни пчели, нещо чудесно за всяка градина, тъй като те опрашват декоративните цветя, билките и зеленчуците и така допринасяме за поддържането на екологията. Но тя не бива да е прекалено голяма, за да не се увеличат твърде много пчелите и да има опасност от

ужилване, особено ако по нея се разхождат малки деца.

Червената детелина може да достигне на височина до към 50 см и цъфти с тъмнорозови цветове. При продължително засушаване тя си „хвърля“ листата и по този начин изразходва икономично минималните водни запаси в почвата. Червената детелина по-рядко се из-

ползва за тревен килим, позната е още като „люцерна“.

Поляните от тези видове обаче не са толкова устойчиви на интензивна игра и ходене по тях в сравнение с класическата моравка: те издържат на частично утъпкване, нуждаят се от по-рядко поливане и нямат нужда от подхранване с изкуствени торове.

Троскотът прави килим и издържа на суша

Сред фаворитите на видовете тревни площи за тази година са поляните от троскот. Той е ниска агресивна трева с мощна и дълбока коренова система (до 2 м), която може да издържи на продължително засушаване. Тя пълзи по земята и се вкоренява там, където разклонението (ластара) на растението докосне почвата, като по този начин образува плътен килим. Поляните от троскот са и непретенциозни към плодородността на почвата. Макар и слабо популярни у нас, те са подходящи и при наклонени терени, при пясъчливи или засолени почви. Троскотът изисква по-рядко поливане и косене (може да се коси през 2-3 седмици, докато английската моравка се коси на 7-10 дни).

Сам по себе си троскотът има по-груба текстура и съответно образува гъст тревен килим, който е малко по-груб от класическата поляна. По-големият му недостатък е, че през късната есен, зимата и началото на пролетта пожълтява и видът му не е особено декоративен. Което прави поляните от троскот подходящи най-вече за градини, хотели или комплекси, разположени край морето, и такива, които се ползват сезонно, основно през лятото.

Мавританската поляна

Тя е една от най-красивите и романтични алтернативи на класическата морава. Представява смес от бавно растящи тревни видове и многогодишни цветя като лютиче, вероника, диви теменужки, мащерка, лайка, мак, кампанула, кореопсис, ешолция. Ако е възможно, се препоръчва използването на местни за района цветя, защото те са по-устойчиви и непретенциозни относно поддръжката. Този тип поляна е важна и от екологична гледна точка, защото спомага за запазването на местни видове, освен това е рай за медоносни пчели и пеперуди, които танцуват из поляната.

Направа и поддръжка

Вариантите да си направим цветна поляна са два – да си купим готова смеска или да си я направим сами. Ако решим да действваме сами обаче, създаването на мавританска поляна изисква познаването на различни видове цъфтящи растения, условията, при които виреят най-добре, периода им на цъфтеж, както и познания как да комбинираме хар-

монично цветовете им. По-лесният начин е да си купим готови смески за ниски (10-20-30 см височина) или високи (50-70 см) мавритански поляни.

Според видовете в смеската има едногодишни и многогодишни цветни поляни. Едногодишните живеят един сезон и трябва да се правят всяка година, но пък и по този начин можем да внасяме ежегодно разнообразие в градината си. Многогодишните издържат в продължение на много години и съответно се правят еднократно.

Цветните поляни могат да бъдат от тревните смески, смесени с цветя, които цъфтят само в един цвят, в два или повече цвята, като можем да подберем цветовете и гама според нашия вкус. Съобразно подбора на видовете те могат да цъфтят последователно, редувайки се през цялото лято, или пък поляната да „избухне“ едновременно в багри.

Цветните поляни се подрязват няколко пъти годишно в зависимост от вида цветя в нея – дали са пролетно или лятноцъфтящи. Пролетноцъфтящите поляни се подрязват на 5-8 см на всеки три седмици, след като цветята са си хвърлили семената, или се окосява веднъж късно през лятото.

Лятноцъфтящите поляни могат да се косят до късна пролет, след което се оставят и не се косят до ранна есен, докато цветята хвърлят семената си. Недостатък или очарование на цветните поляни е, че върху тях не може да се ходи и играе. Ако искаме да минем през тях, предварително в композицията на градината трябва да предвидим пътека. Мавританските поляни са подходящи за пейзажни, романтични или диви градини. Красиво се комбинират с цъфнали овощни дървета.

Швейцарска поляна

Разновидност на мавританската поляна е така наречената швейцарска поляна – при нея тревният килим е изпъстрен с ниски бели или червени парички. Комбинацията на зелената трева с море от бели маргаритки действа успокояващо, визията ѝ е нежна и приятна.

Този тип морава се поддържа по същия начин като класическата – смело можем да косим паричките, защото те след това се възстановяват и отново цъфтят.